

**Kommentar till Migrationsöverdomstolens dom, den 21 oktober 2011,
angående fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande påstås ha
upphört på grund av våld eller annan allvarlig kränkning
(UM 8405-10)**

Migrationsöverdomstolen har i aktuell dom uttalat sig om de beviskrav som ska tillämpas vid prövningen av 5 kap. 16 § tredje stycket 2 utlänningslagen. Enligt denna bestämmelse får, trots att ett förhållande upphört, uppehållstillstånd ändå ges om förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningsen utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid i förhållandet.

I målet hade en kvinna beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning till sin i Sverige bosatte make enligt reglerna för uppskjuten invandringsprövning. Migrationsöverdomstolen ansåg att kvinnan – vars förhållande påstods ha upphört med anledning av att den före detta maken utsatte henne för övergrepp – gjort sannolikt att hon utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning i sin relation och även gjort antagligt att detta var orsaken till att förhållandet tagit slut och beviljade henne permanent uppehållstillstånd.

Vad gäller förutsättningarna för fortsatt uppehållstillstånd enligt aktuell bestämmelse hänvisade Migrationsöverdomstolen framförallt till förarbetena (prop. 1999/2000:43) och konstaterade inledningsvis att övergreppen måste ses i sitt sammanhang. Hänsyn bör tas till under vilka omständigheter övergreppen ägt rum, hur allvarligt de har varit och om det rör sig om en enskild episod eller om systematiska övergrepp. Avsikten är alltså att det är i de fall där allvarliga eller upprepade övergrepp förekommit, vilket fått till följd att förhållandet upphört, som fortsatt uppehållstillstånd ska beviljas.

Domstolen uttalade sig därefter om de beviskrav som ska tillämpas vid prövningen och konstaterade – liksom Migrationsverket – att personen inte behöver styrka men väl göra sannolikt att det påstådda våldet/kränkningen har inträffat. En förutsättningslös sannolikhetsbedömning ska då göras utifrån de samlade omständigheterna i varje enskilt ärende. Normalt måste finnas omständigheter som stöder sökandens påståenden men några formella krav bör inte uppställas för prövningen. Som exempel på vad som bör kunna vara till ledning nämns polisanmälningar, läkarintyg eller intyg från sociala myndigheter och kvinnojourer. Den omständigheten att det räcker med beviskravet ”sannolikt” medför därför, enligt Migrationsöverdomstolen, att det inte kan krävas – såsom migrationsdomstolen bl.a. hänvisat till i sin bedömning – att åtal väckts mot den uppgivne gärningsmannen eller att en fällande dom meddelats mot denne.

Den sökande ska även göra antagligt att detta är främsta orsaken till varför förhållandet tagit slut. I den bedömningen ska bl.a. beaktas huruvida förhållandet från början varit seriöst samt att sammanboendet inte varit helt

kortvarigt. Migrationsöverdomstolen anförde att sammanboendet (drygt två år) inte var kortvarigt, än mindre helt kortvarigt.

Domstolen uttalade sig vidare om de omständigheterna att kvinnan dels dröjt med att berätta för Migrationsverket om övergreppen, dels att polisanmälan gavs in flera månader (ca 8 månader) efter att förhållandet upphört.

Enligt domen hade kvinnan vid två utredningstillfällen på Migrationsverket uppgett att förhållandet bestått utan att nämna att det förekommit övergrepp. Vid båda tillfällena hade anknytningspersonen agerat tolk. Migrationsöverdomstolen bedömde att det inte är rimligt att förvänta sig att den som utsatts för övergrepp berättar om detta i närvaro av ”den påstådde förövaren”.

Vad gäller den omständigheten att kvinnan dröjt med polisanmälan rörande övergreppen först flera månader efter att relationen med maken upphört ansåg domstolen att hennes förklaring framstod som rimlig och trovärdig mot bakgrund av den situation hon befunnit sig i under större delen av sitt äktenskap och vad som är känt om förhållandena i hemlandet. I den bedömningen beaktade domstolen bl.a. att hon inte hade några släktingar i Sverige, kom från en mansdominerad kultur i vilken mäns övergrepp mot kvinnor är vanligt förekommande, var starkt kontrollerad av sin make samt de uppgifter som framkom av polisförhören med två av hennes lärare.

Migrationsöverdomstolen gör således en generösare prövning av bevisningen och beaktar samtliga omständigheterna i ärendet inbegripet kvinnans individuella bakgrund och förutsättningar. Domen innebär sammanfattningsvis att enbart den omständigheten att några skriftliga bevisningar såsom polisanmälan och läkarintyg (som exemplifieras i förarbetena) inte åberopas vid tiden för prövningen av fortsatt uppehållstillstånd inte innebär att våld eller annan allvarlig kränkning inte har förekommit. Det kan finnas andra omständigheter i ett ärende som stöder påståenden om att övergrepp förekommit.